

Förlängd koncession för befintlig luftledning AL19, 44 kV, mellan Näsvisen och Sunnansjö i Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om förlängd nätkoncession för linje

2022-02-23

2021-102829-0005

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare och ansvarig tillståndsfrågor: [REDACTED]

MKB

NEKTAB, Nordisk ElkraftTeknik AB
Flöjelbergsgatan 20 C
431 37 Mölndal
www.nektab.se

Uppdragsledare och handläggare: [REDACTED]

2022-02-23

2021-102829-0005

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelsen och kommuner	5
3.2	Övriga myndigheter och statliga verk	8
3.3	Företag och föreningar	9
3.4	Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende	9

2022-02-23

2021-102829-0005

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen utgör en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör en del av koncessionsansökan.

2 Samrådets genomförande

2021-06-15 skickades ett samrådsunderlag ut till myndigheter och särskilt berörda parter enligt sändlista i tabell 1 nedan. Fastighetsägare och närboende fick ett brev med kortare information om projektet och om var fullständigt underlag fanns att hämta. Svarstiden för yttranden sattes till 2021-07-16. Svar som inkommit senare har även de beaktats, detta i och med att Länsstyrelsen i Gävleborgs län begärt anstånd till 2021-09-16. Under samrådsperioden har fullständigt underlag funnits tillgänglig på Ellevios hemsida www.ellevio.se/samrad.

Avgränsningarna för vilka som informerats är satta efter Ellevios och dess konsult NEKTABs kunskaper och efterforskningar om vilka som bedriver aktiviteter i området och som kan tänkas bli påverkade av aktuellt projekt. Inkluderades gjorde också alla myndigheter som kan tänkas ha åsikter och information att bidra med.

Tabell 1. Samrådsparter i föreliggande samråd.

Myndigheter	Inkom med svar
Länsstyrelsen Gävleborg	Begärt anstånd till 2021-09-16
Hudiksvalls kommun	2021-07-01
Försvarsmakten	2021-06-23
Trafikverket	2021-07-05
Strålsäkerhetsmyndigheten	2021-07-16
Elsäkerhetsverket	2021-07-09
Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU)	2021-07-30
Statens Geotekniska Institut (SGI)	2021-09-08
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	2021-07-27
Svenska Kraftnät	2021-08-31
Skogsstyrelsen	2021-07-02
Riksantikvarieämbetet	-

Naturvårdsverket	-
Företag och föreningar	
Skanova	2021-07-20
Post och telestyrelsen	-
Naturskyddsföreningen	-
Friluftsförbundet	-
Riksförbundet Enskilda vägar	-
Gävleborgs läns Ornitologiska Förening (GLOF)	2021-06-15
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)	-
Svenska Turistföreningen	-
Sveriges hembygdsförbund	-
Jägareförbundet Gävleborgs län	-
Övriga	
Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende	Varierande datum

3 Yttranden och bemötanden

3.1 Länsstyrelsen och kommuner

Länsstyrelsen i Gävleborgs län sammanvägda bedömning är att arbetsförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan utifrån 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen. I den sammanvägda bedömningen har hänsyn tagits till att sökande redan har elkoncession i aktuellt område. Projektet innefattar endast en förlängning av nätkoncession på redan påverkad mark. Bedömningen har gjorts utifrån kraftledningarnas utformning och omfattning samt påverkan på den fysiska miljön.

Vidare ska miljökonsekvensbeskrivningen även redovisa vilka underhålls- och skötselåtgärder som blir aktuella och hur dessa kan komma att påverka miljön i allmänhet och utpekade natur- och kulturvärden i synnerhet. De skadeförebyggande åtgärderna bör redovisas på ett tydligt sätt i form av konkreta åtgärder, inte bara som möjliga metoder. Av MKB:n ska framgå om ledningen står i överensstämmelse med kommuns översiktsplan, eventuella fördjupade översiktsplaner och berörda detaljplaner.

Artskyddet bör belysas i MKB:n och resonemang föras kring huruvida det förekommer skyddade arter i aktuellt område samt hur de eventuellt påverkas av planerad verksamhet.

Verksamhetsutövaren bör även diskutera kring hur hänsyn kommer att tas till eventuella förekommande arter samt ifall en dispensansökan eller 12:6-samråd kan bli aktuellt.

Vad det gäller kreosotstolpar så anser länsstyrelsen att dessa inte ska användas i värdefulla våtmarker, det är alltså inte acceptabelt att placera kreosotstolpar varken i våtmark eller annan värdefull natur. När det gäller träkonstruktioner i skyddad natur så är länsstyrelsen skeptiska även mot tryckimpregnerade träkonstruktioner.

Utöver ovanstående så upplyser Länsstyrelsen även om allmänna punkter om vad en MKB ska innehålla och vilka övriga bestämmelser som ska beaktas.

Ellevios bemötande

Gällande vilka underhållsåtgärder och skyddsåtgärder som kommer att utföras på vilken plats kan detta först avgöras när tiden för underhåll närmar sig. Mer om detta kan läsas i avsnitt "6.2.2 Skadeförebyggande åtgärder" i MKB:n.

Ellevio har långt tillbakagående kunskap om olika impregneringsmedels eventuella spridning i mark och vatten. Spridningen är ytterst lokalt begränsad till stolparnas absolut närhet och har med det en ytterst liten påverkan på "naturområden" i stort. Ellevio har dock börjat att fasa ut användningen av kreosotimpregnerade stolpar och övergår nu mot "kopparsaltsimpregnerade varianter".

Ellevio bedömer mot nuvarande kunskapsläge att det inte finns anledning att begränsa användningen av impregnerade konstruktioner i "värdefull natur eller våtmarker" då dessa konstruktioners påverkan i normalfallet på större områden inte är vidspridd utan ytterst lokal till stolpens absoluta närhet.

Inför stolpbyte ses dock stolpplaceringarna över och justeras om placeringen kan förbättras. Generellt undviks, om möjligt, blöta områden i våtmarker och översvämningssmarker intill sjöar och vattendrag, detta även av tekniska skäl. Vid de två platser som ledningssträckningen planeras att justeras bedöms inga värdefulla miljöer av något slag påverkas.

Övriga punkter och bestämmelser som Länsstyrelsen belyser kommer att beaktas.

Hudiksvalls kommun uppger att det för närvarande tas fram en ny kommuntäckande översiktsplan som ska ersätta den gällande från år 2008. Samråd startar den 16 augusti 2021. I samrådet föreslår kommunen ny markanvändning i bland annat Delsboområdet, vilket när planen vunnit laga kraft, kommer att ha implikationer på den västligaste delen av sträckan där ledningen börjar i Delsbo. Kommunen pekar ut dels ett område för bostäder norr om väg 84, dels ett verksamhetsområde både norr och söder om väg 84.

Handlingarna behöver kompletteras med bättre/tydligare kartor och bilder till nästa steg i ansökningsprocessen.

Det finns information om ledningar generellt i handlingarna, bra faktastycken men de behöver kompletteras med uppgifter om vad som gäller längs just den här ledningen. I text nedan har en del frågor om detta skrivits för att visa var det behöver finnas sådan information.

Det kan vara intressant att veta när ledningen kom till och inte bara "att ledningen har funnits på platsen sedan lång tid tillbaka och allmänheten torde vara van vid den". Hur var den ursprungliga ledningen? Vilka ändringar har utförts sedan den ursprungliga ledningen kom till?

Är nedgrävning av den här typen av ledning ett alternativ till luftledning? Det behöver framgå i handlingarna någonstans mer tydligt varför luftledningen ska vara kvar och vad alternativ till luftledning skulle innebära både i kostnader och miljökonsekvenser

I miljökonsekvensbeskrivningen bör det finnas utförligare beskrivning om hur ledningen påverkar skyddade områden och övriga naturområden och vad det skulle innebära att dra ledningen runt dessa.

Det behövs också en utförligare beskrivning av hur ledningen påverkar vattendrag som den korsar, inte bara beskrivning för de vattendrag som har miljökvalitetsnormer.

På sidan 16 står ”Strömgenomgång är vanligast vid ledningar med lägre spänningar där det är kortare avstånd mellan faslinorna. Kollisioner är vanligast vid högre spänningar där faslinor har större avstånd och även kan sitta på olika höjd”. Vilken typ av ledning är just den här ledningen? Räknas den till en ledning med lägre spänning eller högre spänning? Är det kortare eller större avstånd mellan faslinorna?

Ellevios bemötande

Då arbetet med ny översiktsplan ännu är i ett tidigt skede behöver Ellevio fortfarande säkra befintlig ledning med förnyat tillstånd. Skulle det bli aktuellt med ombyggnation av ledning på grund av den nya översiktsplanen kan ny koncession sökas om/när det blir aktuellt och om så vore nödvändigt.

Ledningen byggdes år 1962 och inga förändringar har gjorts i ledningens huvudsakliga utformning eller sträckning.

Nedgrävning av aktuell ledning bedöms inte vara ett alternativ. Läs vidare motivering i avsnitt 3.3 Studerade alternativ i MKB:n.

Påverkan på ytvatten eller miljökvalitetsnormer för ytvatten kommer inte att tas upp vidare i MKB:n då befintlig luftledning inte har några stolpar i eller direkt intill en sjö eller vattendrag. Ett korsande luftledningsspann med faslinor högt över vattenytan medför ingen påverkan på vattnets kvalitet och ekologi och således inte heller på eventuella miljökvalitetsnormer. Fortsatt drift av ledningen innebär ingen påverkan på vattenmiljön. Eventuell påverkan på diken i samband med körning med arbetsmaskiner i ledningsgatan vid kanträdsavverkning hanteras under samråd enligt 12 kap 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsen har bedömt att befintlig ledningen ej kan väntas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat utifrån aspekten att det är en förlängning av nätkoncession på redan påverkad mark. Att istället gå runt nu kända hänsynsobjekt med en ny ledningsdraging skulle skapa ett nytt intrång, ny påverkan och kommer därför inte att utredas närmare.

Gällande strömgenomgång och kollisioner av fågel så är aktuell ledning en regionnätledning och räknas därmed som en ledning med högre spänning där kollisioner kan förekomma men strömgenomgång är mer ovanligt om ens möjligt. Linorna har ett fasavstånd om ca 1,2–2,5 m och sitter horisontellt vilket även minskar risken för kollisioner.

Gällande övriga påpekanden om figurer och kartor tar Ellevio till sig detta och ser över om justeringar bedöms nödvändiga.

3.2 Övriga myndigheter och statliga verk

Svenska Kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra.

Elsäkerhetsverket väljer att inte yttra sig i samrådsskedet utan väljer att vänta till remissomgången från Energimarknadsinspektionen.

Trafikverket har tagit del av handlingarna i rubricerat ärenden och har inte något att erinra. Trafikverket vill dock tillägga att det vid eventuella justeringar av ledningens sträckning/stolpplacering är viktigt att Trafikverket kontaktas.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer att kontakta Trafikverket vid eventuella justeringar av ledningens sträckning/stolpplacering.

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Skogsstyrelsen har tagit del av ovanstående ärende och har inga synpunkter att förmedla.

SGU hänvisar till SGU:s allmänna riktlinjer och bifogar en generell handledning till hur relevant information kan sökas ut från deras hemsida.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

SIG har gått igenom aktuellt samrådsunderlag. Genomgången har avsett dels förorenad mark (miljögeoteknik) dels geotekniska säkerhetsfrågor avseende ras, skred och erosion. SIG har inget att tillägga avseende samrådet om nätkoncession.

I ett längre tidsperspektiv kan det vara idé att se över om det finns anledning att justera rutiner för inspektion, underhåll, röjning och avvattnings m.m. även i befintliga ledningsgator avseende skyfall, nederbörd, flöden i diken/körspår etc. ur ett klimatförändringsperspektiv. Det kan också avse stolpar eller andra anläggningar nära större vattendrag eller i områden som kan översvämmas. Kraftig nederbörd, höga grundvattennivåer och stor ytavrinning kan vara ett problem ur erosions- och stabilitetssynpunkt i branta sluttningar med morän eller friktionsjord. Särskilt i samband med avverkning, trafik med arbetsfordon, anläggningsarbeten, djupa spårbildningar eller annan borttagande av vegetation. För en översikt av branta slänter finns en kartvisningstjänst med tillhörande vägledning på SIG:s hemsida. Under rubriken Ras och skred finns en översiktlig tjänst från Skogsstyrelsen, i samarbete med SIG, som avser områden där skogsbruk och exploatering kan medföra risker. Det finns även en serie publikationer som Skogsstyrelsen, med SIG:s deltagande, har tagit fram avseende risker vid skogsbruk och exploatering i raviner och slänter.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under framtida arbeten.

Strålsäkerhetsmyndigheten uppger att de har tagit del av ovan rubricerade remiss och önskar lämna följande synpunkter och information.

SSM ser positivt på de åtgärder som vidtas av Ellevio för att säkerställa låg exponering hos allmänheten av elektromagnetiska fält.

Det är sedan miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder bör vidtas. Skälet till att miljöbalken blir tillämplig är för att det rör sig om icke-joniserande strålning som enligt balken benämns som miljöfarlig verksamhet och som inte är tillståndspliktig enligt strålskyddslagen. SSM delger vidare generell information om elektromagnetiska strålmiljön.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har inget att invända emot i detta ärende.

3.3 Företag och föreningar

Skanova/Telia Elskyddsärenden har inga speciella synpunkter på samrådet men hänvisar till Ledningskollens webbsida samt Telestörningsnämndens meddelande nr 21 för kontroll av telekablar lägen och kabelanvisning samt avståndsbestämmelser.

Telia önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna.

Tvingas Telia vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda fiber- och kopparkablar eller anläggning för att möjliggöra exploatering förutsätter Telia att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under det fortsatta arbetet.

Gävleborgs ornitologiska förening har inga synpunkter i ärendet.

3.4 Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende

Fastighetsägare till [REDACTED] och [REDACTED] motsätter sig nuvarande sträckning/placering av ledningen. Ledningen går rakt över gårdsplan, mellan bostadshuset och ekonomibyggnader. Ledning löper ca 11 m från fasaden på bostadshus och även om ledningen inte alltid är spänningssatt så märks det när den är det pga. att den bland annat stör bluetoothkopplingar, till exempel mellan mobiltelefon och handsfree. Hur nära ett bostadshus får en 44 kV ledning

egentligen placeras? Med dagens debatt kring strålning och magnetfält så känns det inte helt tryggt med en ledning så nära.

Fastighetsägaren anser att ledningen i första hand borde ledningen grävas ner då det ger en säkrare strömförsörjning när den behöver användas. Fastighetsägen uppger också att ”Då jag jobbar som grävmaskinist och även äger en egen grävmaskin skulle jag vilja påstå att gräva ner den inte borde vara något stort problem. Dessutom kanske man rent av skulle kunna passa på att lägga ner fiber när man ändå har maskiner på plats, då kan ju kostnaden delas med andra aktörer. Men minimum borde vara att gräva ner den sträckan som är i anslutning till min och grannarnas fastigheter. Alternativt borde den flyttas längre ifrån riksväg 84 så att den kommer längre bort från bostadshus.”

Fastighetsägaren hoppas att Ellevio tar med detta till planering och projektering av både gamla och nya ledningar då hen i övrigt ser fram emot utbyggnad och upprustning av alla typer av infrastruktur i glesbygd.

Ellevios bemötande

Gällande hur nära en ledning får placeras en annan byggnad så ska det horisontella avståndet ur elsäkerhetsperspektiv vara minst fem meter från närmsta byggnadsdel för en 44 kV-ledning. Vad gäller magnetfält så är aktuell ledning en reservledning och har därför i normalfallet inget, alternativt ett lågt magnetfält att ta hänsyn till och inte ett problem i detta ärende.

Vad gäller nedgrävning av aktuell luftledning som är en regionnätledning är det något av en missuppfattning att det ger en säkrare strömförsörjning. Vidare information om detta kan läsas i avsnitt ”3.3 Studerade alternativ” i MKB:n.

Ellevio har efter samrådets genomförande haft särskild dialog med fastighetsägaren. Ellevio har i och med det bedömt att det är motiverat att utreda ny sträckning vid denna plats för att tillgodose elsäkerhetsföreskriften.

Ellevio har tagit fram och presenterat för fastighetsägaren en ny justerad sträckning som går i en krök något söder om där den för närvarande löper rakt igenom fastigheterna, se MKB:n avsnitt 4.5. Ellevio kommer föra fortsatt dialog med fastighetsägaren vad gäller denna mindre justering av befintlig ledning.

Fastighetsägare till [REDACTED] och [REDACTED] önskar tala om att hen motsätter sig detta eftersom ledningen passerar fastigheterna på ett sätt som är till stor belastning eftersom den delar marken på ett sätt som hela tiden ställer till problem. Dels är ledningen för nära byggnationer och så hen är förvisad till att ha maskiner under ledningen eller alltför nära. Fastighetsägaren anser att servitutet nog var upprättat med någon som inte förstod vad han gjorde och på en tid då saker såg annorlunda ut på alla sätt. Ellevio skriver att ersättning har utgått för detta men vad?

Fastighetsägaren anser att det är bara finns ett alternativ och det är att ta bort ledningen. Alternativt gräva ner den som för övrigt knappt används och som är i mycket dåligt skick, både stolpar och bommar är ruttna.

Fastighetsägaren uppger att hen aldrig kommer att medverka till förlängd koncession.

Ellevios bemötande

Gällande nedgrävning av ledning se avsnitt 3.3 i MKB:n. Ellevio har i praktiken ingen skyldighet att göra förändring på denna ledning invid dessa fastigheter, då ledningen har ett upplåtet utrymme, enligt avtalsservitut, inom vilken tillåtlig markanvändning reglerats sedan tidigare. Ersättning gavs som ett engångsbelopp till dåvarande fastighetsägare i samband med att ledningen uppfördes 1962.

Ellevio har dock efter genomfört samråd haft särskild kontakt med aktuell fastighetsägare för att diskutera alternativa lösningar vid dennes fastigheter i och med att justering ändå planeras vid grannfastigheten, se [redacted] och [redacted]. Förslaget redovisas närmare i avsnitt 4.5 i MKB:n.

Skicket på den befintliga ledningen ses över kontinuerligt och underhåll utförs vid behov. Ledningen besiktigades år 2020 och bedömdes då som funktionsduglig.

Fastighetsägare till [redacted] har länge hoppats och väntat på att även denna ledning ska bli nedgrävd för att slippa ha den på gården. Ägarna använder sig av tomten under kraftledningen på ett sådant sätt som inte gjorts av ägare innan.

Undrar över möjligheten att få den del av kraftledningen som går över gården nedgrävd? Uppger även en oro över att ha kraftledningen så nära inpå.

Ellevios bemötande

Vad gäller nedgrävning av regionnätledningar, se avsnitt 3.3 i MKB:n. Det finns vidare inga planer på att justera sträckningen på befintlig ledning vid denna fastighet. Ledningen är uppförd och bibehållen enligt avtalsservitut samt förenlig med elsäkerhetsföreskrifterna.